

ประกาศสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง ขอให้เสนอโครงการวิจัย

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีความประสงค์ที่จะให้มีการศึกษาวิจัยภายใต้ประเด็นหัวข้อ
เรื่องจำนวน ๓ หัวข้อเรื่อง คือ

- เรื่องที่ ๑ แนวทางการสร้างสำนึกความเป็นพลเมือง
- เรื่องที่ ๒ บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
- เรื่องที่ ๓ ประสิทธิภาพของการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

สถาบันการศึกษาของรัฐ/เอกชน สถาบันวิจัย อาจารย์หรือนักวิจัยอิสระที่มีความประสงค์
จะทำการศึกษาวิจัย ควรมีความรู้ ความชำนาญและความเชี่ยวชาญในหัวข้อเรื่องดังกล่าว โดยข้อเสนอ
โครงการวิจัยจะต้องมีเนื้อหาครอบคลุมข้อกำหนดเบื้องต้นของการวิจัยที่แนบมาพร้อมนี้ รวมทั้งประเด็นที่ผู้วิจัย
เห็นว่า จะเกิดประโยชน์จากการศึกษาวิจัยในเรื่องนั้น ๆ ผู้สนใจโปรดส่งข้อเสนอโครงการวิจัยตามแบบเสนอ
โครงการวิจัย (แบบ ว.๑) มาที่กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทรศัพท์ ๐๒ ๒๕๔ ๒๐๖๗-๘ โทรสาร ๐๒ ๒๕๔ ๒๐๖๒ ภายในวันที่
๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔

(นายจเร พันธุ์เปรื่อง)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ข้อกำหนดเบื้องต้นของการวิจัย

เรื่องที่ ๑ แนวทางการสร้างสำนึกความเป็นพลเมือง

หลักพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ถือว่าอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ เป็นของประชาชน และสิ่งสำคัญซึ่งถือว่าเป็นเงื่อนไขความสำเร็จของการปกครองประเทศในระบอบนี้คือ สิ่งที่เราเรียกว่า การเป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ดังนั้น สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในฐานะที่เป็นพลเมืองจึง เป็นสิ่งที่ประชาชนจะละเลยหรือเพิกเฉยโดยคิดว่าไม่ใช่ธุระไม่ได้ และต้องมีสำนึกต่อภาระหน้าที่ของพลเมือง พร้อมกันไปด้วยจึงจะทำให้ภาระหน้าที่ของความเป็นพลเมืองสำเร็จลุล่วงไปได้ ประชาชนในสังคม ประชาธิปไตยจึงต้องมีบทบาทนำในฐานะที่เป็นทั้งเจ้าของอำนาจและเป็นพลเมืองซึ่งเป็นฝ่ายที่ต้องเป็นผู้กระทำทางการเมืองมากกว่าการเป็นผู้รับการกระทำทางการเมือง ประชาชนในสังคมประชาธิปไตยจึงควร เป็นพลเมืองที่ต้องตื่นตัวและมีปฏิสัมพันธ์กับอำนาจและอิทธิพลทางการเมืองการปกครองอยู่เสมอ

ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และ มีการปรับโครงสร้างทางการเมืองเพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาและหลักการประชาธิปไตยมาอย่างต่อเนื่องกว่า ๗๘ ปี แต่ยังไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ซึ่งส่วนหนึ่งเนื่องมาจากไม่ได้ให้ความสำคัญกับ บทบาทภาคประชาชน ทั้งประชาชนเองมักจะไม่ตระหนักถึงหน้าที่ที่ตนเองพึงมีตามรัฐธรรมนูญ ประชาชน บางส่วนมีการใช้สิทธิและเสรีภาพโดยไม่เคารพกฎหมาย ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสำนึก ความเป็นพลเมืองด้านสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของชนชาวไทย เพื่อให้มีแนวทางการสร้างจิตสำนึกในสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ของความเป็นพลเมืองไทยให้สอดคล้องกับการเตรียมการเป็นประชาคมอาเซียนภายใน ปี ๒๕๕๘ ซึ่งจะเกิดประโยชน์ด้านการเผยแพร่องค์ความรู้ในเรื่องของสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของพลเมือง ให้ประชาชนมีความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับภูมิภาค อันจะเป็นทุนสำหรับนำไปสู่การปกครองโดยประชาชน เพื่อประชาชน และ ประชาชนได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขโดยแท้จริงต่อไป

ข้อกำหนดเบื้องต้นของการวิจัย

เรื่องที่ ๒ บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

สื่อมวลชน หมายถึง สื่อกลางที่นำข่าวและความรู้ไปสู่มหาชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์และภาพยนตร์ มีบทบาทที่สำคัญในการสอดส่องดูแลและเฝ้าระวังเหตุการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนช่วยสร้างความสัมพันธ์ประสานส่วนต่าง ๆ ของสังคมให้ตอบสนองสภาพแวดล้อมได้ ช่วยในการถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนรุ่นต่อไป นอกจากนี้ยังมีส่วนสำคัญในการรายงานข่าวสารหรือการเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทั้งนี้รูปแบบของสื่อมวลชนในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยี เป็นผลให้มีการนำเสนอข่าวสารเพิ่มขึ้นในหลายช่องทางที่หลากหลายมากขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ในระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งรวมไปถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายสังคม (Social Network) ระบบโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม วิทยุชุมชน ภาพการ์ตูน หรือการแสดงศิลปะ เป็นต้น ประกอบกับมีความเชื่อมโยงช่องทางสื่อมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ ให้บรรจบกัน (convergent) เช่น การถ่ายทอดโทรทัศน์ผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมมีความถี่ของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมากขึ้นทั้งในประเภทของข้อมูลเบื้องต้น (data) หรือข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์แล้ว (information)

ความสำคัญของบทบาทสื่อมวลชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองได้มีการอธิบายในรูปแบบของแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ในประเด็นการนำเสนอข่าวสารที่มีผลต่อพฤติกรรมหรือการตัดสินใจทางการเมือง ในหลายประเทศ สื่อมวลชนเป็นกลไกสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคมอีกด้วย และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ยังได้มีการบัญญัติการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนไว้ในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ ๗ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน เพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสื่อมวลชนในการเสนอข่าวสารหรือแสดงความคิดเห็นในขณะเดียวกันได้มีการบัญญัติให้มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ ๑๐ แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการติดตามตรวจสอบการใช้อำนาจ ทุกระดับหรือการส่งเสริมและการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองที่ผ่านมา พบว่าสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของประชาชนทั้งในรูปแบบของการให้ รับ และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนการสร้างภาพลักษณ์ของประชาชนในเรื่องสิทธิเสรีภาพตามกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างจริงจังตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ จากเหตุดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของสื่อมวลชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงกำหนดในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้มีคณะกรรมการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน และคณะกรรมการการสื่อสารและโทรคมนาคม ขึ้นเพื่อติดตาม ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในเรื่องดังกล่าวแก่ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาถึงบทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จึงมีความสำคัญที่จะช่วยทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสื่อมวลชน และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนตามวิถีทางของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังนั้น จึงกำหนดให้มีการศึกษาวิจัยบทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อศึกษาสภาพปัญหา บทบาท และผลกระทบของสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ทั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยอาจเลือกศึกษาวิจัยในสื่อมวลชนสาขาใดสาขาหนึ่งหรือรอบเวลา ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เป็นการเฉพาะก็ได้

ข้อกำหนดเบื้องต้นของการวิจัย

เรื่องที่ ๓ ประสิทธิภาพของการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) เกิดจากแนวคิดเรื่องการกระจายอำนาจ การปกครองสู่ชุมชนหรือท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งของประเทศ โดยกำหนดให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม มีอำนาจในการปกครองร่วมกัน และเป็นการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น อันถือเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สำหรับการปกครองท้องถิ่นของไทยได้มีการพัฒนารูปแบบการปกครองให้เหมาะสมตามบริบทหรือสภาพแวดล้อมมาตลอด จนกระทั่งถึงปัจจุบันได้แบ่งรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นแบบใหม่ออกเป็น ๒ รูปแบบ คือ รูปแบบทั่วไป คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล และรูปแบบพิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยที่รูปแบบพิเศษนี้จะมีปัจจัยสำคัญได้แก่ สภาพพื้นที่ที่มีความเจริญเติบโตทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม อย่างรวดเร็วอย่างต่อเนื่อง หรือในพื้นที่มีปัญหาซับซ้อนจนไม่สามารถใช้การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปเข้าไปแก้ไขปัญหาและพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพได้

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงและการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปและรูปแบบพิเศษที่ผ่านมา พบว่าในทางปฏิบัติทั้ง ๒ รูปแบบนั้นไม่มีความแตกต่างกันแต่ประการใด ขณะเดียวกันได้มีหลายพื้นที่ที่พยายามเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นรูปแบบพิเศษเหมือนกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษในนานาประเทศ ในส่วนของหลักเกณฑ์การปกครองรูปแบบพิเศษ โครงสร้าง และความสัมพันธ์ของการบริหารจัดการต่อการพัฒนาภูมิภาคภายในท้องถิ่น รวมทั้งกำกับดูแลการปกครองท้องถิ่นพิเศษ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงเพื่อที่จะให้เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษของพื้นที่ต่าง ๆ ที่เหมาะสม สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และตอบสนองความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์

- 2.1
- 2.2
- 2.3

3. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)

.....
.....
.....
.....
.....

4. ขอบเขตการวิจัย

.....
.....
.....
.....
.....

5. วิธีดำเนินการวิจัย

- 5.1 ระเบียบวิธีการวิจัย.....
- 5.2 ประชากรเป้าหมายและการสุ่มตัวอย่าง.....
- 5.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....
- 5.4 นิยามปฏิบัติการในการวิจัย.....

7. งบประมาณ

7.1 หมวดค่าตอบแทน

.....บาท
.....บาท
.....บาท

7.2 หมวดค่าใช้จ่าย

.....บาท
.....บาท
.....บาท

7.3 หมวดค่าวัสดุ

.....บาท
.....บาท
.....บาท

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1
.....
.....
8.2
.....
.....
8.3
.....
.....

9. เอกสารอ้างอิง

9.1 ภาษาไทย
.....
.....
9.2 ภาษาอังกฤษ
.....
.....

10. ประวัตินักวิจัยในโครงการ.....

ชื่อ

ตำแหน่ง.....

ประวัติการศึกษา

.....
.....
.....
.....
.....

ผลงานวิจัย

.....
.....
.....
.....
.....

11. คำรับรองของหน่วยงาน (กรณีเป็นการเสนอในนามสถาบัน)

.....
.....
.....
.....
.....